

*Недокорю ніколи і нікому
Хіба на себе інколи позлюсь
Що в двадцять літ в моєму серці втома
Що в тридцять в очі смерті подивлюсь...*

В. Симоненко

«ЖИТТЯ – ЯК ПІСНЯ»

*(До 75- річчя з Дня народження В. Івасюка –
композитора-виконавця, поета, Героя України)*

Ми, українці, з колиски
стаємо націоналістами,
якщо матері співають
нам українські
колискові. Тому нас
перевиховують у
концтаборах

Володимир Івасюк

ВОЛОДИМИР ІВАСЮК

*Видатний
український
композитор,
поет,
музикант,
художник.*

Івасюк Володимир Михайлович – український композитор і поет,
Герой України.

Один із основоположників української естрадної музики.

Автор 107 пісень, 53 інструментальних творів, музики до кількох спектаклів.

“Його життя – одна творчість. Він любив Україну, як дівчину, він підносив її як мрію. Для нього Україна була зорею, яку він виспігував у своїх піснях.”

Михайло Івасюк

“...Твої пісні – ковток живої води, вони бентежать серце, їх любитиме і співатиме Україна завжди.”

Жан Макаренко

Він був і залишається для кожного українця символом того найкращого, що було надбано народом за свою історію.

ВОЛОДИМИР ІВАСЮК

“Я піду в далекі гори”

“Червона рута”

“Водограй”

“Два перстені”

“Залишені квіти”

“Ласкаво просимо”

“Балада про мальви”

“Пісня буде поміж нас”

“Тільки раз цвіте любов”

“Балада про дві скрипки”

“У долі своя весна”

❖ Володимир Івасюк народився 4 березня 1949 року в місті Кіцмань Чернівецької області в родині учителів

У 1954 році Володя вступає до підготовчого класу філії Чернівецької музичної школи № 1, де починає оволодівати скрипкою. У 1956 році йде в перший клас середньої школи. Його запрошують грати на місцевих оглядах художньої самодіяльності, на батьківських зборах, на концертах для робітників та колгоспників. За свою чудову гру Володі земляки дарують справжню німецьку скрипку. Після закінчення 6-го класу в 1963 році Володя вступає до Київської музичної школи для обдарованих дітей імені М. Лисенка. Однак навчання, виснажлива робота над собою, проживання в гуртожитку позначились на здоров'ї підлітка і він, відмінник, після першого семестру повертається в Кіцмань, де продовжує навчання в середній школі та музичній школі за класом фортепіано. В 1964 році Володимир пише дві пісні „А мені шістнадцять літ” і „У двадцять літ”.

Восени 1964 року Володя створює в школі ансамбль „Буковинка” й пише для нього свої перші пісні, серед яких найперша – „Колискова”. Колектив здобуває перемоги на кількох самодіяльних конкурсах, їде до Києва, там його помічають, запрошують на обласне телебачення, нагороджують подорожжю по Дніпру. Збирає українські народні пісні, їздить по селах, записує буковинське весілля. Важливо, що пісні юного композитора запам'ятовуються, й невдовзі до нього звертаються з проханнями надіслати ноти й тексти пісень. Попри заняття музикою справи в школі йшли прекрасно. За кілька місяців до її завершення Володя – один з небагатьох претендентів на золоту медаль. Саме тоді трапляється безглузда випадковість: під час прогулянки парком хтось із хлопців закинув картуз на гіпсовий бюст Леніна; усвідомивши крамольність такого вчинку, хлопці лізуть знімати картуза, бюст виявився не закріпленим, „вождь” падає, а хлопці потрапляють у міліцію на 15 діб, відкривається „Справа Володимира Івасюка”. Одразу постає питання про виключення з комсомолу, вигнання зі школи і позбавлення атестата. Батьки зробили все, що могли – Володя отримав атестат з четвірками з історії СРСР і суспільствознавства.

❖ 1966 року разом із сім'єю переїхав до Чернівців. Вступив до Чернівецького державного медичного інституту, але першого ж дня його відрахували за випадок з пам'ятником Леніна

Історія створення «Червоної руги»

Але якою ж є історія створення пісні? Батьків колега з Чернівецького університету подарував старшому Івасюкові на день народження фундаментальну монографію "Коломийки" фольклориста Володимира Гнатюка. Саме там вісімнадцятирічний Івасюк уперше натрапив на загадкову назву квітки — "черлена руга". Далі Володя три роки досліджував тему — мандрував гірськими селами, збирав перекази й обряди. На Косівщині, як розповідає його батько, натрапив на новий варіант коломийки про червону ругу, а в Розтоках Путильського району записав легенду про чар-зілля, яке викликає чисте вічне кохання.

«Я й досі пам'ятаю, як під сидінням хлюпотів загонистий Черемош, а нестримна течія сліпо вдарилася об наш автобус із таким завзяттям, що він аж похитувався, як колиска, і справляв враження, що от-от полетить догори колесами. У ті напружені хвилини в автобусі пролунала на повен голос чудова пісня Володі. Здається, хвилі Черемоша заслухалися словами й мелодією пісні і полагіднішали. Автобус, перевалюючись з каменя на камінь, якимось чудом доповз до крутого берега», – Назарій Яремчук у спогадах про мандри з Івасюком.

❖ У травні 1971 року текст і ноти «Червоної рути»
опублікував тижневик «Україна»

Сім'я переїжджає до Чернівців. Володя блискуче складає вступні іспити до медичного інституту, і його зараховано на перший курс лікувального факультету. Радості не було меж, але хтось повідомив про його „справу”, і 31 серпня 1966 року Володимира звинувачують у тому, що він нечесним шляхом пробрався в лави студентів і при всіх зачитують наказ про його виключення. Юнак витримує цей удар і продовжує боротьбу за своє майбутнє. Він іде працювати слюсарем на завод „Легмаш”, створює і веде там заводський хор, який невдовзі починає займати провідні місця в оглядах художньої самодіяльності, на виступах ансамблю акомпанує сестра Володі Галя, хористи виконують Володині пісні. На хвилі натхнення Івасюк ризикує і під псевдонімом Весняний надсилає на конкурс до 50-річчя Жовтня пісні „Відлітали журавлі” й «Коліскова для Оксаночки” та отримує першу премію. Через рік за рекомендацією „Легмашу” Володя вступає до Чернівецького медінституту. Його обирають старостою групи, запрошують в оркестр народних інструментів „Трембіта” та камерний оркестр медінституту. Після закінчення третього курсу Володя починає працювати над піснею „Червона рута”.

Восени 1970 року Володимир познайомився з Галею Тарасюк, студенткою філологічного факультету – „Пісня буде поміж нас” присвячена їй. Згодом Володя запропонував показати „Червону руту” й „Водограй” у передачі українського телебачення „Камертон доброго настрою”. А 13 вересня 1970 року на Театральному майдані Чернівців у присутності тисяч чернівчан і на очах мільйонної глядацької аудиторії постали ці пісні – перший великий тріумф молодого митця.

1971 року в Карпатах був знятий перший український музичний фільм „Червона рута” Цього ж року в передачі ЦТ „Алло, ми шукаємо таланти!” звучить нова Володина пісня „Водограй”.

❖ 1972 року В. Івасюк переїхав до Львова. Там навчався в медичному інституті й розпочав студії у консерваторії на підготовчому відділенні.

Цього ж року в передачі ЦТ „Алло, ми шукаємо таланти!” звучить нова Володина пісня „Водограй”. Навесні 1972 року починається львівський період у житті Володі: він переїжджає до Львова, де стає студентом підготовчого композиторського факультету Львівсько консерваторії та переводиться на IV курс Львівського медичного інституту. Розширюється коло мистецьких знайомств, а невтомно працюючи створює пісні: „Я – твоє крило”, „Два перстені”, „Наче зграї птиць”, „Балада про мальви”. В 1972 році пісню „Водограй” визнано піснею року.

1977 рік - пісня „У долі своя весна” перемагає на фестивалі „Сопот”, а сам він працює над підготовкою платівки-гіганта.

Як згадує київський звукорежисер М. Дідик, право на платівку-гігант мали лише члени Спілки композиторів, Володя ж тоді був звичайним студентом консерваторії, тому „гігант” дався йому дуже важко, але коли він вийшов, то розійшовся вмить.

В 1978 році Володя перемагає на всесоюзному конкурсі молодих композиторів у Москві й отримує дипломи II ступеня за „Сюїту-варіації для камерного оркестру” та „Баладу про Віктора Хара”. Львівська комсомольська організація збирає документи для висунення Івасюка на присудження премії імені Островського. Його запрошують до участі в роботі журі республіканського конкурсу молодих виконавців. Він дає інтерв'ю, про нього пише преса, його пісні звучать на радіо. Однак із виставою „Прапороносці” Івасюк не потрапляє в число претендентів на премію Островського.

❖ Під псевдонімом «Весняний» надіслав на обласний конкурс пісні «Відлітали журавлі» на вірш В. Миколайчука та «Колискова для Оксаночки» на власний вірш.

Під псевдонімом «Весняний» Івасюк надсилав на обласний конкурс кілька творів: "Відлітали журавлі" на вірш Віктора Миколайчука та "Коліскова для Оксаночки" на власні слова. Тоді за пісню "Відлітали журавлі" композитор-початківець отримав свою першу відзнаку. Разом з "Буковинкою" Івасюк дебютував на київському телебаченні, а згодом тоді вже популярна співачка Лідія Відаш записує на Українському радіо пісню "Я піду в далекі гори", на яку Володю надихнув підйом на Говерлу з друзями. Пісня одразу ж сподобалася слухачам і стала часто звучати в етері. Але справді історичним стає виступ на театральній площі Чернівців, коли разом з Оленою Кузнєцовою Володимир Івасюк вперше виконав пісню "Червона рута" під акомпанемент ансамблю "Карпати".

❖ За пісню «Відлітали журавлі» нагороджений першою премією.

❖ 1967 року завдяки позитивній характеристиці, яку написали на «Легмаші», поновив навчання в медичному інституті.

❖ Там став учасником самодіяльного ансамблю пісні й танцю «Трембіта», у якому грав на скрипці. Завдяки його старанням в інституті створено камерний оркестр

10 фактів про Володимира Івасюка

1. Хлопчика назвали Володимиром – на честь батькових улюблених поетів Сосюри та Самійленка.

2. Змалечку він тягнувся до музики, в три роки найбільшим задоволенням були репетиції вчительського хору, куди його брали батьки. З п'яти сам починає вчитися грати на скрипці. Музичну школу в Кіцмані відкрили за клопотаннями Михайла Івасюка та інших батьків.

3. Володимир Івасюку «світила» золота медаль, якби не прикрій випадок: у десятому класі він з друзями гуляв парком, і хтось закинув картуз на гіпсовий бюст Леніна. При спробі зняти незакріплений бюст упав із постамента і розбився. Усі потрапили до міліції, було відкрито «Справу Володимира Івасюка», постало питання про виключення його із комсомолу, вигнання зі школи. Зрештою, скандал зам'яли, але в атестаті з'явилися четвірки з історії СРСР та суспільствознавства.

4. Ця ж історія завадила йому стати студентом Чернівецького медичного інституту попри блискуче здані вступні іспити. Хтось доніс про «справу» і 31 серпня 1966 року замість студентського квитка Івасюк його чекали звинувачення, що він «нечесним шляхом пробрався у лави радянських студентів» і наказ про виключення. Лише через рік, отримавши рекомендацію від заводу «Легмаш», Івасюк став студентом медінституту.

5. Багато пісень Володимир Івасюк писав під псевдонімом, оскільки не був членом спілки композиторів, а тому відомі колективи не мали права брати їх до репертуару. Попри це пісні Івасюка перемагали на багатьох конкурсах в СРСР та за кордоном, їх співали від Камчатки до Чорного моря, а «Червона рута» стала справжнім світовим шлягером.

6. У Володимира Івасюка було дві освіти. Після закінчення Чернівецького медичного університету він вступив до Львівської консерваторії на композиторське відділення. Його професором був Анатолій Кос-Анатольський.

7. У Володимира Івасюка була дивовижна працездатність. Як згадував співак Ігор Кушплер, одного разу за ніч він написав оркестрову партитуру для 60 інструментів по пам'яті.

8. Телевізійні фільми «Червона рута» та «Пісня завжди з нами» принесли Івасюкові шалену популярність, хоча це призвело до виключення його з консерваторії через пропуски. Щоб поновитися, Івасюк звертається до психіатричної клініки (це була єдина змога отримати «виправдання» пропускам, і до такої практики вдавалося багато творчих людей). Пізніше цей факт зіграє фатальну роль у хвилі чуток, якою намагалися заглушити голос івасюкових пісень.

9. Влада спробувала видати смерть Івасюка за самогубство. Під цією протекцією партійні боси довго не давали згоди на поховання композитора на Личаківському кладовищі. В газетах заборонили друкувати некрологи і співчуття рідним Івасюка. В день похорон саме на цей час скрізь були призначені комсомольські та партійні збори з обов'язковою явкою, були вказівки із загрозою виключення та звільнення з роботи.

10. Попри це похорон Володимира Івасюка перетворився на мовчазну акцію протесту. Тисячі львів'ян вийшли на вулиці, щоб провести свого улюбленця в останню путь. В той день у Львові не було жодної квітки – ними була встелена дорога до Личаківського кладовища.

Маловідомі фото Івасюка

***Володя Івасюк
із мамою
Софією
Іванівною***

У родинному колі

***Івасюк за своїм улюбленим журнальним столиком.
Чернівецьке помешкання на вул. Маяковського, 40.***

Маловідомі фото Івасюка

*Ярослав Лемик та Володимир Івасюк,
Львів. Фото з архіву Ярослава Лемика*

Володя Івасюк зі своєю одногрупницею Марією Соколовською-Марчук, якій він присвятив пісню «Червона рута». Фото невідомого студента-медика. Із архіву Марії Соколовської.

Володимир Івасюк на Кавказі, Грузія, 1969 рік.

**Пам'ятник
на могилі
Володимира
Івасюка.
Львів,
Личаківський
цвинтар.**

Червона Рута

48 років по тому...

Пісні Володимира Івасюка